СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 305. Джерзи Сіти, Н. Дж., понеділок, 31 грудня, 1934.

VOL. XLII. No. 305. Jersey City, N. J., Monday, December 31, 1934. THREE CENTS.

ЗАКИДУЮТЬ ПЕРЕКУПСТВА ВІЙСЬКОВИМ УРЯДНИКАМ

ВАШИНҐТОН. — Субкомітет комітету палати послів для військових справ оголосив публично свій звіт про розсліди над торговельними закупнами, робленими департаментом війни. Звіт робить поважні закиди високим офіцирам армії та урядовцям департаменту війни, кажучи, що вони давали контракти на військові достави ріжних підприємствам, від котрих вони за це брали відповідні нагороди.

Звіт подає, що в деяких випадках у цей спосіб перекуплені урядники дозволяли підприємствам виставляти багато вищі рахунки, як продаж виправдував. Через це уряд поносив інколи поважні втрати; в одному випадку уряд заплатив несправедливо аж 7 міліонів долярів.

Звіт не згадує офіцирів поіменно, бо, мовляв, департамент війни робить тепер у цій справі своє слідство.

СЕКРЕТАР РІЛЬНИЦТВА ДОМАГАЄТЬСЯ ПОШИРЕННЯ ПРОМИСЛОВОГО РУХУ.

ШІКАҐО. — Секретар рільництва Волес заявив публично, що уряд уже досягнув меж, до яких він думає йти в своїй кампанії обмежування рільничої продукції, та взивав промисли, щоб вони тепер пустили в рух фабрики.

Волес каже, що, беручи рух з 1929 року за мірило нормального руху, треба признати, що теперішній рух промислів досягнув тільки 50 процентів нормального стану.

БІЙКИ МІЖ МАЙНЕРАМИ З ПРОТИВНИХ ЮНІЙ.

ВИЛКС БАРЕ (Па.). — Другий день загального страйку проти підприємства „Ґлен Аленд Ковл Ко.", котрий зарядила юнія „Юнайтид Антрасайт Майнерс оф Пенсилвенія", зазначився бійками між членами цеї юнії та старої юнії „Юнайтид Майн Воркерс оф Америка".

Перша юнія зарядила страйк проти зниження заплати та роблення підприємством ріжниць між майнерами. Друга юнія не тільки виступила проти страйку, але й зорганізувала летучу ескадрону на 30 автомобілях, котра розганяла пікети першої юнії; коли пікети ставили опір, приходило до бійки.

Подібні бійки між майнерами трапляються в південній частині стейту Илиноїс. У місті Вудлон, хтось підложив динаміт під порожні вуглеві залізничі вози, що ждали на вугля коло майни.

РОЗСЛІДИ НАД УМУЧЕННЯМ.

ПИТСБУРҐ. — Перед зборами Американського Союзу для Поступу Науки прочитав Ґ. М. Джансон, професор Американського університету у Вашинґтоні, реферат про свої розсліди над умученням людини. Він доказував, що людське тіло це механізм, який себе компензує, себто надолужує втрачену силу. Це немовби армія, що, втративши людей, набирає собі резерв та посилає в місце, де грозить небезпека.

Цим пролеґент поясняв факт, що людина може під відповідним натиском іти, поки не впаде. Це теж пояснює факт, що людина інколи може вечором краще працювати умово, як рано.

Свої висновки прелеґент поробив на основі довгих досвідів зі студентами.

Професори А. Л. Винсор і Е. І. Стронгин з Корнельського університету подали цікаві висліди своїх розслідів над впливом курення й кави на нерви людини. Вони доказували, що курення й питтє кави собі взаїмно противляться, себто курення лагодить вплив кави. По випиттю двох чарок чорної кави нерви людини вспокоюються, якщо вона закурить.

ЧИЙ КІСТЯК?

ГЕМПСТЕД (Лонґ Айленд).—Підчас забави на порожній парцелі на розі Мейн Стріт та Юніон Плейс хлопці відкрили в пятницю залізну скриню. Знайшли її, копаючи в місці, де люди беруть собі землі для вазонків. Як докопалися до скрині, один з хлопців побіг на поліцію. Поліція копала далі, а потім витягнула скриню на поверхню землі та відчинила.

Скриня виглядала на металеву скриню, якої колись уживали до мучення людей у часах інквізиції. Судячи з костей, людина могла мати 5 стіп і 2 цалі висоти. Під натиском пальців кости легко розпадалися, зате зуби були здорові. Під правим оком у черепі стирчав залізний, яких 6 цалів довгий цвях.

Поліція забрала все для розсліду. Вона не припускає, щоб скриня походила з наших часів. Ця знахідка зробила глибоке враження на людей, бо історичні розсліди не згадували, щоб у цій околиці бушували колись пірати. Відомо тільки, що тут білі билися все з червоними Індіянами від заложення осели в 1620 році аж до 1658 року.

КОРОЛЬ ОЛЕКСАНДЕР БУВ КАНДИДАТОМ НА МОСКОВСЬКИЙ ЦАРСЬКИЙ ПРЕСТІЛ.

Нюйорське „Руское Слово" приносить власну кореспонденцію з Болгарії, що вбитий у Марсею югославський король Олександер зовсім поважно приготовлявся обняти царський престіл у Росії, на випадок коли би большевицький режім провалився.

Кажуть, що було тайне порозуміння між усіма еміґрантами з бувшої царської Росії, що Олександер має стати царем. Він жив у дуже добрих відносинах з високими чиновниками давньої Росії і де лише міг, назначував на відповідальні становища московських еміґрантів. Вони заняли високі позиції в югославській армії, в міністерствах і т. п. Еміґранти про це мало говорили між собою, але всі знали, що Олександер це їхній будучий цар. На випадок здійснення його мрій, Олександер був би перебував постійно в Москві, а Югославією був би правив хтось із його доручення.

БАНКРОТСТВО.

В Самборі попала в конкурс з причини невиплатности „Складніца кулек рольнічих", кооперація з обмеженою порукою, на основі постанови самбірського суду. Кілька тисяч членів мусять доплачувати уділи по 25 зл., а уділовцями було найбільше польських рільників зі Самбора, що мали по кілька уділів.

ПЕРШИЙ ЖУРНАЛІСТ, ЩО ЇХАВ ЛІТАКОМ.

У ч. 86. „Нової Зорі" почав свої фейлетони редактор цього органу, д-р Осип Назарук, п. з. „Їзда літаком зі Львова до Варшави". З того фейлетону довідуємось між іншим, скільки коштує білет туди і назад і скільки важить вельмишановний журналіст, що пережив таку небуденну сензацію. „Коли я став на ваґу, урядник аж цмокнув, бо не сподівався по мені ваги 112 кґ." —пише добродушно д-р Назарук. Шкода, що не знаємо, по чому кільо такої живої ваги, бо тоді знали би ми, скільки вся особа варта.

УКРАЇНСЬКІ КАЗКИ ПО ХОРВАТСЬКОМУ.

В Заґребі цими днями вийшли з друку в преґарному виданні підкарпатські казки Бориса Мартиновича. Оригінальні ілюстрації до них намалював хорватський акад. маляр Каміло Ружічка, переклад до хорватської мови зробив учитель Іван Спурний, великий приятель Українців.

ЖИДІВСЬКА „РОДИНКА".

В Динові від довшого часу кожний купець, що повертався з ярмарку, мусів платити „надзвичайний податок" грабіжницькій банді, в якої склад входили Мойше, Озіяш, Арон і Лейба Неґери. Якщо хто з купців не хотів оплачуватися тій жидівській родині, то вони погрожували ножами, колами і револьверами. Купці зі страху платили та даремно шукали поратунку в динівськім поліційнім постерунку. Вкінці мірка перевалась, бо купці не мали з чого платити і відмовили банді хабара. Тоді Мойше, Озіяш, Арон і Лейба кинулися з ножами на купців і поранили їх. Купці віднеслися до прокуратури. Грабіжників жде належна кара.

БЕЗРОБІТНІ 30 СТЕПОВИХ ПРОВІНЦІЙ ДО БРІТІШ КОЛУМБІЇ.

Федеральне міністерство державної оборони постановило транспортувати багато самітних безробітних з Альберти, Саскачевану та Манітоби до федеральних таборів для безробітних у Брітіш Колумбії. З Едмонтону та Келґари в Альберті мається вислати біля півтори тисячі таких безробітних до федеральних таборів у брітішколумбійській окрузі Іст Кутней.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ДИПЛЬОМАТ НЕ ВВІЙДЕ НІКОЛИ ДО ЦЕРКВИ.

„Журналь де Деба" оголосив статтю про поведінку большевицьких дипльоматів по смерти міністра Барту, що за його душу відбувались жалібні богослуження по всіх столицях Европи при участи представників уряду і дипльоматів. Одначе ні на однім такім богослуженні не було большевицького дипльомата. Большевицький комісар Літвінов на інтервенцію французького амбасадора в Москві про причини такої демонстрації заявив, що ніодин большевицький дипльомат ніколи не ввійде до церкви. Так то ком. Літвінов не дозволив большевицьким дипльоматам піти на жалібні богослуження за мін. Барту, хоча ще недавно називав його „своїм добрим приятелем".

ЗАЛЮБЛЕНИЙ ДЕФРАВДАНТ.

Львівський суд присяжних розбирав справу Генрика Мая, що був вязничним сторожем у Бриґідках і здефравдував депозити, зложені вязнями, на загальну суму 2,000 зл. Май признався до крадіжу й оправдувався, що зробив це з нещасливої любови. Суд добачив у нього тільки любов до чужих грошей і засудив його на півтора року вязниці та втрату громадянських прав на 5 літ.

КРАДІЖ СУДОВИХ АКТІВ.

До городського суду в Устриках Долішних дісталися якісь вломники, що вкрали судові акти і винесли над ріку. Тут розпалили вогонь і почали палити папери. Коли хтось їх сполошив, кинули решту актів у воду. Нема сумніву, що порядок у судових шафах робили люди, яким деякі судові акти були дуже невигідні.

ЯК УТІКАЮТЬ З БОЛЬШЕВИЦЬКОГО „РАЮ".

Робітник залізничних варстатів у Москві, Павло Люрих, рішив за всяку ціну втекти з цього „раю". Він познайомився в Москві з покоївкою одного французького дипльомата й обіцяв оженитися з нею, якщо допоможе йому видістатися з большевії. Схований під вагоном дипльомата, переїхав він так тисячі кільометрів аж до кордону. Там большевицька погранична сторожа витягнула його зі сховку. Він вирвався сторожі, вбіг до вагону дипльомата і на вколішках просив, щоб узяв його з собою до Франції. Та дипльомат був безсильний, бо сторожа вдерлася за втікачем до вагону і заарештувала його. Люрих боронився тим, що закохався в покоївці „на смерть" і рішив попасти за нею до Франції.

АТЕНТАТИ ЗБІЛЬШИЛИ ЗАПОТРЕБУВАННЯ ПАНЦИРНИХ СОРОЧОК.

Голова великої лондонської збройної фірми „Вест Енд" заявив, що після вбивства австрійського канцлера Дольфуса ця фірма дістала багато замовлень на панцирні сорочки, що хоронять тіло перед револьверовими кулями. Знов після замаху на югославського короля фірма дістала дуже багато замовлень на такі сорочки. Панцирні сорочки виробляється з легкої сталі; сорочка важить 11—22 фунти. Стяжки сталі, з яких зроблена сорочка, так повязані, що звичайна револьверова куля не може їх пробити.

НОВІ ГОЛОСИ.

У Німеччині мають намір змінити дотеперішні назви голосів „сопран", „альт", „тенор" і „бас" на рідні німецькі. „Праґер Прессе" повідомляє, що проектовані зміни такі: сопран — пташиний голос, альт — лисячий, тенор — вовчий, бас — медвежий. Треба би теж змінити термін „фащистівський голос" на німецький, нпр. на „гітлерівський".

ПЕТАРДИ В БОЖНИЦЯХ.

У двох виленських божницях вибухли петарди. В одній божниці вибух був слабший: вилетіло лише кілька шиб і облетів тинк. Ранених не було. В другій божниці вибух був дуже сильний, та саме тоді не було там людей.

ЗНАЙШЛИ НАЙСТАРШУ БІБЛІЮ.

Начальник відділу рукописів віденської національної бібліотеки, проф. д-р Ґерстлінґер, зробив при допомозі віденського дослідника старовини, проф. д-ра Юнкера, сензаційне відкриття. Вони знайшли найстарші знані досі тексти євангелії. Д-р Юнкер, що є теж професором віденського університету і директором німецького археольоґічного інституту в Каїрі, купив у тамошніх торговців три більші і пять менших папирусових фраґментів евангелія від Матея які, привезені до Відня, викликали загальне зацікавлення не тільки своїм високим віком, але й запевненням проф. Юнкера, що мусіла зберегтися ще більша скількість листків. Одначе дальші його глядання були безуспішні. Бо тимчасом славний анґлійський збирач Честер Піті набув при допомозі своїх аґентів ті папируси за величезні гроші, на які Австрія не могла здобутися. Як виказали досліди проф. Ґерстлінґера, відкриті ним фраґменти належать до 12 ріжних біблійних книг і складаються із 190 карток, що містять тексти Старого і Нового Завіта. Тексти Нового Завіта походять ще з II. століття. Де єгипетські торговці їх дістали, покищо не знати, бо зі страху перед владою, яка може потягнути їх до відповідальности, яким робом вони роздобули ці цінні рукописи, вони не хотять зрадити тайни. Відоме тільки, що ті рукописи відкрито в глиняному збанку. Отже частину рукописів набула віденська національна бібліотека, а частину Анґлійці. Крім того знайдено ще фраґменти старої грецької поезії, м. і. теж незнані досі тексти грецького поета Калімахоса та рукописи фільософа Фаворіноса.

НА ПЕРШІМ МІСЦІ МАШИНА, А НЕ ЛЮДИНА — В СОВЄТАХ

МОСКВА (Росія). — Генеральний секретар комуністичної партії й властивий диктатор Совєтів, Йосиф Сталін, заговорив про промисловість, робітників і заробітні платні. Признався, що промисловість розвинено в останніх літах коштом сировця, машин і витраченої праці, бо не було відповідних до цього діла робітничих рук. Тепер прийшов такий час, що треба подбати більше про людину, але на те, щоб вишколити її більш технічно і тим робом осягнути більші досяги в упромисловленню Совєтів. І треба теж більш вишколеним і кваліфікованим робітникам платити більшу платню. Все те треба зробити головно тому, бо Совєти потребують великої армії вишколених робітників, щоб світ пізнав, що Совєти не є вже краєм дерева, а металю.

СЛУХИ ПРО ЗІНОВЄВА І КАМЕНЄВА.

ЛОНДОН. — Чужинецькі кореспонденти ніяк не можуть розвідати, що є з Зіновєвом і Каменєвом. Одні кажуть, що їх не розстріляно, бо це противиться засаді комуністичної влади, яка не розстрілює найвищих своїх бувших урядовців чи партійців. Розповідають теж, що їх вже вислано на заслання, але в такі місця, куди на зиму виїжджають люди для розривки і спорту. Знов інші твердять, що їх таки розстріляно.

ДЕРЖАТЬ УСЕ В ТАЙНІ.

МОСКВА. — Урядово не подають листи нових арештованих, ні не подають, кого розстріляно з тих, що вже станули перед суд. Кажуть, що Ніколаєв зізнав при переслуханню, що він „освободив Росію" та що за ним підуть тою самою дорогою інші, які зглядять дальших тиранів Росії.

АРЕШТУЮТЬ МОРЯКІВ.

ТОКІО (Японія). — Японські ґазети подають вісти про масові арешти Совєтами моряків у східнім Сибірі. Обвинувачують їх за протисовєтську пропаґанду.

ЗАЛІЗНИЧІ САБОТАЖІ.

МОСКВА. — Засуджено 19 урядовців Омської залізниці за контрреволюційний саботаж і недбальство, що спричинили багато залізничих катастроф і шкоди на 1,500,000 рублів. На розправі стверджено, що в часі від 10 до 15 грудня біжучого року було за тих кілька днів на цій залізниці 35 нещасливих залізничих випадків. За два тижні знищено 87 льокомотив і 8 поїздів.

ЩЕ ОДНА ЗМІНА НАЗВИ МІСТА НА УКРАЇНІ.

МОСКВА. — Уряд проголошує, що давне місто „Єлисаветград", на Україні, яке перемінено на „Зіновєвск", тепер знову перемінено на „Кірово" в память убитого Кірова.

ПІДКЛАДАЮТЬ БОМБИ ПІД ЖИДІВСЬКІ ФАБРИКИ.

ВАРШАВА (Польща). — Висаджено в повітря млин в Озарові й знищено його цілковито. Власником був Жид. Догадуються, що це є ділом терористичної протисемітської організації. Кажуть, що зроблено це тому, що в млині працювали на латинське Різдво.

По інших місцевостях обкидано ракетами жидівські склепи, які торгували на Різдво.

НЕ ЗНАЮТЬ, ЩО РОБИТИ З ФРАНЦІЄЮ.

ВАРШАВА. — Польська преса не знає, що робити з атаками французької преси на польську заграничну політику. Французи питають Польщу отверто, куди вона йде і на чім стоїть.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ЖУРНАЛІСТ ПРО УКРАЇНУ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Італійський публіцист і член парламенту, д-р Інсабато, описує в „Ревю де Насіон" (Женева) свої враження з подорожі по землях, які заселюють народи, пригнічені большевиками. Він уважає українську націю найбільш підготованою до власної держави.

ПРОПАМЯТНА ВИСТАВА У. С. С.

ЛЬВІВ. — У салях Національного Музею відкрито виставу, влаштовану в 20-ліття вимаршу в поле Українських Січових Стрільців.

ЧЕХИ ЗАДОВОЛИЛИ ПОЛЬЩУ.

ПРАГА (Чехословаччина). — Із звіту міністра Бенеша про засідання Ради Ліги Націй знаємо його відповідь на запит польського представника в справі українських іміґрантів в Чехословаччині. Бенеш заявив, що укарано того Українця, що зробив замах на польського посла в Празі, і видано його польській владі. Польський уряд домагався, щоб Чехословаччина видалила 15 Українців, що ділають на шкоду Польщі, і це теж Чехословаччина виконала. І як за одно так і за друге польський уряд, казав Бенеш, зложив Чехословаччині подяку. Польський делеґат домагався ще, щоб Чехословаччина заборонила видавати українські книжки і брошури, звернені проти Польщі.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holiday at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237 — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ТАКОЮ ДОРОГОЮ ЙДЕ ДИКТАТУРА

Відколи комуністи захопили в свої руки владу, відтоді вони поводилися безпощадно зі своїми противниками. Наперед нищили їх орґанізації, кажучи, що в країні, побудованій на інтересах пролетаріяту, мають бути тільки пролетарські орґанізації: мовляв, інакші грозять приверненням капіталістичного устрою. Далі заборонили свободу зборів, бо нібито зі зборів можна легко довести до орґанізації, а орґанізація до запропащення раю пролетаріяту. Можете, кажуть, собі говорити, що вам подобається, але не вільно збиратися. З часом відобрано свободу слова: бо мовляв, свобода слова може довести до зборів, а збори до орґанізації, а орґанізація до повалення панування пролетаріяту. Лишилося людям іще право думати. Мовляв, думай собі, що хочеш, тільки інших людей словами не заражуй. З часом і це право відобрали: треба не тільки говорити, що треба, але й думати, що треба, бо як не думаєш, що треба, то не говори, що треба, а не кажучи, що треба, орґанізуєш людей проти уряду, і так далі.

З часом охрещено всі людські права, за котрі люди довго побивалися, як буржуазний забобон. І право орґанізації, і право зборів, і свободу слова, і свободу думки — все стало буржуазним забобоном. Лишилися ці права тільки для одних комуністів. Хочеш мати свободу думки, слова, зборів, ставай у ряди комуністичної партії. Там вільно думати й висказувати свої погляди, хочби навіть проти Леніна.

Та коли Сталін захоплював владу в партії, проти його політики виступили дві ґрупи: одна зправа, друга зліва. Сталін повів проти них гостру кампанію, а, побідивши, розправився з ними, але не як з партійними товаришами, а так, як комуністи розправлялися з ворогами партії. Заборонено їм збиратися. Заборонено їм ширити свої погляди словами. Заборонено їм далі висказувати погляди навіть приватно. Хто противився сталінізмови, того карано, вязнено, висилано, розстрілювано. Заборонено навіть думати інакше, бо переслідувано за ухили кождого, кого на якійнебудь основі можна було підозрівати, що він не так думає, як велено.

Серед такого терору багато партійних комуністів присіли хвіст. Управа партії благоденствувала. Аж тут атентат на Кірова. Відразу провід побачив усюди зраду, і в страшнум заляку кинувся нищити всіх, хто тільки міг мати інакшу думку. З такою самою безпощадністю, з якою колись зверталися проти некомуністів, з такою звертаються проти комуністів. Повторяє російська комуністична диктатура практику всіх диктаторських течій: нищили безпощадно опозицію зпоза диктатури, а покінчивши з нею, взялися до безпощадного нищення своїх.

ЯК ВОНИ „ПЕРЕГАНЯЮТЬ" ЕВРОПУ Й АМЕРИКУ!

Коли читати в комуністичних ґазетах тільки першу сторінку, то можна собі скласти уяву, що під большевицькою диктатурою все йде вперед, розвивається. „Комуніст" з 18. листопада пише: „Квітне село, ростуть люди, прагнучи ще кращого задоволення своїх культурних потреб"...

Але перша сторінка — на показ. Треба читати головно на третій сторінці дописи „робкорів" та „сількорів", і враження буде зовсім інше.

Відомо, що на **державнім рабстві** стоїть ціла система большевизму. Невільники держави не сміють протестувати, коли влада їм не платить за виконану роботу. Але коли, наприклад, робітник дістане платню, то це не значить, що він може купити за свої гроші те, що йому треба. Правда, єстнують „універмаґи" (універсальні маґазини) — державні крамниці, що мають задовольняти потреби людности в товарах. Як воно є в дійсности, показує досвід тих Киян, що ходять купувати до крамниці „Київторгу число 3". „Комуніст" ч. 262 1934 р. повідомляє:

„**Спробуйте** в цьому великому маґазині **купити голку** для шиття, наперсток, анґлійську шпильку, защіпки, потрібний ґудзик. Ні, не дістанете їх!"

З цінами на товари творяться зовсім фантастичні діла. Наприклад, тасама матерія вчора продавалася по 6 карбованців за метер, а сьогодня вже її ціна 3 карб. і 10 копійок. Продавці наперед повипродували „дешевшу" матерію, а потім продавали ту, що має ціну вдвоє дорожчу.

Хтось хотів **купити** в цій крамниці **ґрамофон.** Продавець відповідає, що ґрамофони не продаються: „Вони призначені для майбутнього універмаґу. А покищо ними користуються, щоб розвеселяти публику. Зате багато скрипок, але... для дітей до шести років".

Щоб торговля в крамниці не стояла, продавці вживають способу так званого „примусового ассортименту". Додають покупцям такі товари, яких вони зовсім не потребують. Проте в цій крамниці осіннього жіночого пальта не можна купити. Продавці заявляють: **„Уже набридло відповідати, що нема".**

В „Комуністі" з 22. листопада вміщений на третій сторінці „Крик наболілої душі" під помітною назвою — **„Носова хустка".** На цілий Київ — не можна купити хусток! Якийсь громадянин В. Б. пише:

„Візьмімо туж таки носову хустку для прикладу. Спробуйте но дістати її в київських крамницях... Даремні зусилля! Ви обійдете десятки маґазинів по вулиці імени Воровського (це так большевики назвали Хрещатик) чи Свердлова, на Петрівці, де є ґалантерійні відділи, але хустки, звичайної носової хустки, не дістанете".

Наслідком такої „орґанізації плянового господарства" київські столичні мешканці примушені обходитися стародавнім предківським звичаєм — втирати носа пальцями. Чим не поступ? Шкода, що цього „досягнення" не показали закордонним гостям, що навідуються з ріжних держав на Україну.

Ще один приклад. Є на Харківщині в малім місті Купянці сільська господарська і технічна школа, що має голосну назву „аґро-індустріяльна техніка". Є там понад тисячу школярів. Якже живуть учні цієї школи? В „Комуністі" ч. 262 знаходимо такий допис:

„За час літньої перерви дирекція не спромоглася привести будівлі в належний стан. Ґуртожитла досі ще не відремонтовано. **В кімнатах дуже брудно, нема пральні, і студенти примушені ходити в брудному..** Їдальня не спроможна своєчасно обслужити, і багато студентів спізнюютья на лекції". Студенти тікають зі школи.

Так вони „доганяють і переганяють" Европу й Америку...

К. П.

ТОР ЛЯНҐЕ Й УКРАЇНА

(ВУНІ) Коли імя „Україна" знане в Данії, то це в першу чергу заслуга данського поета-лірика Тора Лянґе. Для нього стала Україна, цей край „співу та степових цвітів", другою батьківщиною і, як він каже на одному місці, по Данії йому „ніяке імя не звучить так мило, як слово Україна". Багата українська природа ділала могутньо на його вражливу душу, а українська народня поезія знайшла в ньому палкого прихильника.

Хоч він не розумівся на українських політичних відносинах і розглядав українські справи під російським кутом бачення, то всетаки він на підставі власних помічень признавав окремішність українського народу, бо, на його думку, Українець „дуже ріжний від свого великоруського брата". Ця окремішність має підставу також у самій природі України, бо „Україна є щось цілком для себе самого й неподібна до ніякого краю на світі".

Тор Лянґе полюбив Україну; там прожив він біля 12 літ свого життя і там замкнув він очи на вічний спочинок.

Заки перейдемо до обговорення його творчости та його спроб перекладу деяких українських пісень данською мовою, подамо коротенький його життєпис.

Тор Лянґе вродився в Копенгаґені 9. квітня 1851. р. як син данського пастора (евангелицького). Тут закінчив він ґімназію і вписався до університету, де особливо посвятився студіям мов. Уже підчас університетських студій займався він принагідно перекладами з чужих мов. Тому, що відносини в Данії йому не подобалися, постановив шукати щастя в інших країнах. Як доброму знавцеви грецької мови, трапилася йому нагода дістати посаду в Росії, де зпочатку був учителем в Петербурзі, опісля був покликаний на учителя до ліцею в Москві, а в році 1876 до Інституту Лазарева.

За свою совісну працю одержав Т. Лянґе багато відзначень від російського уряду та зістав вивищений до дворянського стану. Побіч свого зайняття як учитель був він також деякий час данським консулем у Москві.

Підчас своєї поїздки до Києва в р. 1881 пізнався він з молодою княжною Наталею Михайлівною Протопопівною, яка мешкала зі своєю ріднею в посілости коло села Нападівки. По двох роках знайовства стала Наталя його дружиною. Тепер приїздив Т. Лянґе часто на Україну, а по спенсіонуванню перенісся на сталий побут до своїх посілостей у селі Нападівка. Там прожив він аж до своєї смерти в 1915 р.

Найбільша частина творчости Т. Лянґе припадає на переклади з чужих мов. Уже підчас своїх університетських студій займається він перекладами Гайне, Ленава й інших. Підчас свого побуту в Росії й на Україні перекладає Лянґе особливо славянських поетів. Він посилає також до Данії описи своїх вражінь із Росії й України і цим способом знайомить данську публику із славянським сходом.

Перший його опис з України, „Подорож до Києва", датується з жовтня 1881 р. До пізніших описів належить „З України", „Сон про степ", „Подвійне світло" й інші. Крім цього переклав Т. Лянґе данською мовою оповідання М. Вовчка „Максим Гримач" і „Гризико" та „Анастасію" Евгена Гребінки.

Але вже найбільша його заслуга лежить у перекладі багатьох українських народних пісень данською мовою. Він хотів передати данською мовою „всю цю глибоку любов, яка міститься в українських народніх піснях, усі ці правдиві, глибокі почування". Лянґе мав нагоду почути ці пісні з уст самого народу.

До деяких із цих пісень зложили данські композитори власні мельодії. Такі пісні, як приміром: „Ой, місяцю, місяченьку", „Дівка в сінях стояла", „Ой, зійди, зійди, ясен місяцю" одержали своєрідні данські мельодії.

При кінці треба би ще згадати, що Лянґе переклав данською мовою „Слово о полку Ігоревім".

ЗА ТЕРИТОРІЯЛЬНУ АВТОНОМІЮ.

(Промова голови Українського Сенатського Клюбу, сенатора д-ра Антона Горбачевського, на засіданні конституційної комісії польського сенату).

Виходячи з заложення, що кожний нарід творить самостійний, суцільний орґанізм і що тому повинен рішати сам про себе, сам для себе творити права й укладати конституцію, тобто основний закон, який нормував би ціле життя — ми вимагаємо тих прав і для українського народу.

По світовій війні український нарід воскресив був власне свою нзалежню державу і таким чином здійснив своє право на самоозначення. В обороні своєї незалежности український нарід зложив на вівтарі своєї Батьківщини жертви крови і посвяти, але в боротьбі за власне державне буття не встоявся супроти переможних сил сусідніх держав, а між ними і сил Річипосполитої Польської. Таким чином у границях польської держави знайшлося несповна 7 міліонів українського населення, що замешкують суцільною масою українську національну територію, яка побільшила простір польської держави майже на 137,000 квадр. кільометрів.

Український нарід, як орґанічна цілість, свідома свого призначення і своїх прав, що заселює понад одну третину території польської держави і творить понад одну пяту частину її населення — не зрікаючися права на свою незалежність — вважає не тільки своїм правом, але й своїм обовязком супроти теперішніх і майбутніх поколінь змагати до того, щоби здобути в конституції Польської Річипосполитої основні права, які при теперішній дійсности запевнили би всесторонній розвиток тієї частини українського народу. Дотеперішні практики польської держави, стосовані до нашого народу, що жиє в межах польської Річипосполитої, свідчать про консеквентне заперечування українському народови права на вільний розвиток.

Така політика польської держави супроти українського народу є суперечна з міжнародніми договорами, а навіть із польськими законами, які попереджували остаточну апробату інкорпорації українських земель до польської держави, що її рішила Рада Амбасадорів у Парижі дня 14. березня 1923 р. Згідно з духом тих правних актів, польська держава обовязана трактувати український нарід в обсязі своїх границь як своєрідний орґанізм, управнений до власних устроєвих форм. Одначе до нинішнього дня не введено в життя заґарантованої нам законом з дня 26. вересня 1922 р. територіяльної автономії, а політичні зарядження польської влади з останніх часів роблять враження, що прямується до того, щоби наше політичне, культурне і господарське життя, яке нарід розвиває своїми власними силами, довести до остаточної ліквідації.

Український нарід, відсунений від державної адміністрації, від самоврядування, позбавлений власного шкільництва і спроможности розвивати науку у власних високих школах, позбавлений належного впливу в законодатних палатах, поставили поза скобки публичного життя. Він не є ані його підметом ані предметом. Відповідальність за наслідки такого трактування нашого народу паде на польську державу. Проєктована зміна конституційного закону польської держави не лише не прямує до усунення цих анормальних відносин, але, зовсім навпаки, змагає до дальшого вкорочування природніх прав українського народу, заґарантованих і дотеперішніми законами польської держави і її міжнародніми зобовязаннями.

У такій ситуації Український Сенатський Клюб уважає за свій обовязок від цілої Української Парляментарної Репрезентації в польських законодатних палатах і від цілого репрезентованого нею українського народу зложити таку заяву:

Поминаючи форму проведення конституції в соймі, проголошуємо врочистий протест проти тез конституції польської держави, які прямують до дальшого вкорочення прав українського народу в польській державі і домагаємось уможливити українському народови свобідний, самостійний розвиток. У тій ціли Український Сенатський Клюб зголосить внесення, щоби влучити до конституційного закону польської держави постанови, які признають для земель, заселених у більшости українським народом, територіяльну автономію з краєвим соймом, урядом, адміністрацією, судівництвом, шкільництвом, скарбом і територіяльною збройною силою. Границі й устрій тієї автономної територіяльної одиниці означить окремий закон, що буде творити інтеґральну частину конституції польської держави.

Люіджі Пірандельо.

КОМІРНИК.

Вже два місяці минуло від того часу, як Туліо Буті винайшов кімнату в пані Ніти. Господині, ні її дочки не бачить майже ніколи. Виходить із хати рано, вертається пізно вечором. Обі жінки знають, що він працює в міністерстві справедливости, що є доктором прав. Нічого більше не знають сказати про свого комірника.

Винайняли кімнату з трудом. Кімната невеличка, негарна. Тому раді би якнайбільше уприємнити життя комірникови, щоби задержати його якнайдовше. Обговорили вже зі собою на цю тему. Та як зробити це, коли майже ніколи не бачать його? А може спр僞икриться ця понура кімнатка?

Даремне побоювалися. Кімнатка зовсім відповідала настроєви комірника.

Був усе сам. В службі не розмовляв із ніким. Ніхто не бачив його в каварні. Ніхто не знав, що цей чоловік повен болю, смутку та бажання чогось, чого сам не розумів. Ґоворили про нього, що він чудак.

Дивне справді було його життя. Та може й він сам і не здогадувався, що можна жити інакше, що в інакших умовинах лекше дати собі раду зі скукою та самотою.

Туліо Буті не знав молодости. Поправді ніколи не був молодий. Дикі сцени в батьківському домі, де панував строгий батько, заглушили в ньому радість життя. Мати померла, як іще був дитиною. Родина розбилася. Сестра вступила до монастиря, брат виїхав до Америки. Він сам покинув рідну хату, власними силами скінчив школу, університет, здобув становище в міністерстві.

* * *

Далека дорога на Вія Апія Аніка змучила його. Постановив вернутися до дому вчасніше, ніж звичайно. Сказав собі, що раз проведе вечір у своїй кімнатці.

Для господині було несподіванкою, що він вернувся так вчасно. Засвітила скоро нафтову лямпу та застукала до дверей.

— Чи можна? Я хотіла лямпу...

— Спасибі, — була холодна відповідь — я зараз відходжу.

— Та чого маєте сидіти напомацьки...

— Спасибі. Не треба мені лямпи! — його голос був уже майже непривітний.

Сів на канапці та вдивлявся в гру тіней, що помало більшали в кімнаті. Як довго сидів, сам не знав. І нараз! Нараз побачив, що його кімнатку залив сніп світла.

Було то світло з протилежного дому. Там засвітили лямпу. Відблиск чужого життя, що плило десь в іншому домі, заповнив пустку його кімнатки. Дивився на це світло, як на яке чудо. Заволоділа ним туга. Туга за змарнованим життям, змарнованою молодістю. Здавалося йому, начеб зірка заглянула в його душу.

Встав, підійшов до вікна та став вдивлятися в чуже життя, що там плило, в світло, яке доходило звідтам.

Побачив родину, що сиділа біля стола. Троє дітей і батько вечеряли. Мати роздавала страви. Батько нахилився над тарілкою, всміхався. Тепер сіла й мати. Напроти нього... А він дивився, дивився...

Від того вечора Буті не виходив вечором на прохід. Просто зі служби вертався до дому. Нетерпеливо ждав, аж смеркнеться, ждав, на світло з протилежного дому.

Наче прошак стояв, притискаючи чоло до шиби. Пізнав усі подробиці життя чужої родини. Часом плакав. Самітник.

Господиня не могла надивуватися. Дочка також. Що робив їх комірник що дня сам у темній кімнаті? Раз цікавість взяла верх. Дочка заглянула крізь дірку від ключа. Побачила комірника при вікні, як вдивлявся в вікна родини Маші.

— Мамо, я вже знаю! Він закохався в Марґареті Маші!

На своє зчудування побачив Буті на другий день свою господиню в тій кімнаті. Батька й дітей ще не було. Господиня розповідала щось живо. Нараз Буті відскочив від вікна наче попарений. Обі жінки глянули в його бік. Певно говорили про нього.

Нивжеж мав би втратити світло звідтам? Мав утратити своє одиноке щастя в житті?

Ні. Сталося інакше. Буті не знав іще життя. Як цього вечора згасло світло в тамтій хаті й родина, правдоподібно пішла спати, Буті відчинив вікно, щоби перевітрити кімнату. Вікно по тамтому боці також було відчинене. Підійшла до нього жінка. Одно одного не могли бачити, бо було темно.

Чому ця жінка станула при вікні? Зробила це для нього? В темряві не бачив її лиця, та знав її. Була гарна. Бачив її рухи. Вкінці освоївся з темрявою. Побачив усмішку на її лиці, вогонь у її очах. Не вспів відійти від вікна, як жінка прошептала:

— Добраніч!

Відтепер Буті не ждав уже на світло з протилежних вікон. Ждав тієї хвилини, як світло згасне. Пристрасть кипіла в душі чоловіка, який іще ніколи не зазнав, що таке кохання.

* * *

Того дня, як д-р Туліо Буті випроваджувався з кімнати пані Ніти, по всій вулиці розійшлася неправдоподібна вістка. Сіньора Маші покинула чоловіка й діти.

Кілька тижнів кімната, що в ній збиралася вся родина, була темна. А потім знову засяло світло. При столі сів батько з блідим, втомленим лицем. І діти наче перелякані, збентежені.

Матери не було.

* * *

У хаті пані Ніти задзвонив дзвінок. Відчинила двері. Перед нею стояв її комірник. Чого хотів? Чи кімната вільна? Хотів би винайміти цю кімнату. Не буде в ній жити. Хоче лише що вечора заходити сюди та провести в цій кімнаті годину. Жаль йому бідної матери, що радаб бачити свої діти. Будуть вибирати хвилину, коли нікого не буде на вулиці, коли ніхто їх не побачить.

Вечором, серед темряви закрадалися обоє наче злодії. З острахом переступили поріг. Ждали, аж покажеться світло в протилежних вікнах. Було йому зпочатку тяжко. Так студено здавалося йому тут.

Жінка жадібно вдивлялася в світло, на силу здавлювала сльози. Кинулася до вікна... Її діти... там... при столі, в тій кімнаті... І вони нічого не знають...

Туліо підійшов до неї, обняв її. І так стояли, стояли, дивилися... в світло з протилежної кімнати...

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Перше Стрілецьке Свято.

Дня 16. грудня Стрілецький Ґурток ч. 9 у Нюарку відсвяткував двацяті роковини виступу Українських Січових Стрільців.

Два хори дали гарний концерт. Один під управою п. Т. Каськова, а другий під управою п. Ю. Кириченка. Виступав на цім святі зі скрипковим сольом п. Ів. Слома, а пані Гребінецька з сопрановим сольом.

Всі співаки-солісти і хори вивязались дуже гарно. Гром. Пасічник віддеклямував відповідну деклямацію.

Вступне слово виголосив п. Кедровський, заохочуючи українську суспільність до зрозуміння військової орґанізації та до пошани військових, бо кождий жовнір повинен занимати найпочесніше становище в своїм народі. На жаль, Українці на еміґрації цього недоцінюють, казав бесідник.

Другим бесідником був д-р В. Ґалан, гість з Филаделфії. Шановний бесідник передав спомини зі світової війни, підносячи, як то підчас великої офензиви Брусілова, український леґіон виявив свою хоробрість і лицарськість про що можна було читати навіть у воєнних комунікатах світових держав. Як інші держави, так і Україна, говорив бесідник, мусить мати військо. Нема армії, нема держави. Військо не може служити ніяким партіям. Військове діло: боронити держави як цілість.

Треба згадати, що до звеличання цього свята багато причинилась третя сотня Чорноморської Січи з Нюарку.

Виступ Січовиків в одностроях надав святі поваги, а заряд третьої сотні, даючи ґалю даром, причинився ще й до цього, що буде більша сума чистого доходу, який піде на допомогу потребуючим нашим героям інвалідам.

Нюарська публика зрозуміла вагу цього свята й підношені на нім думки. Своєю численною присутністю помогла звеличати великий початок до великих діл.

Присутній.

БОСТОН, МАСС.

Здобуваймо серця Американців.

Живемо серед американського народу. І річ зрозуміла, що залежить нам багато на тім, як Американці ставляться до нас, до нашої минувшини, нашої культури і наших державницьких змагань.

Бостонська громада, себто націоналістична її частина, зрозуміла цю справу. Бо інші, з радикально-соціялістичного табору, то тільки придивляються усьому і критикують. Ідучи шляхом реальної праці, влаштовано виставу українського народнього мистецтва в ґалі Йонґ Вімен Крісчен Асосіейшен. Як звичайно, так і тепер наша будка притягнула до себе багато гостей. Навіть Поляки не то, що заглядали до неї, але навіть купували деякі річі. Тільки не знати, чи не скажуть потім Американцям, що це річі польського виробу.

Треба згадати, що біля цеї вистави найбільше потрудилися: о. Желехівський і пані Желехівська, пані Івашків і пані Кучер. Згадка, поміщена в ч. 265 „Свободи" про заслуги п. П. Ґрудзінського і пані Ґрудзінської та членів Драматичного Товариства, не відповідає дійсности і таке не повинно подаватися до часописів. Як вже хвалити, то треба хвалити тих, що дійсно положили заслуги, а то час і гроші для народньої справи.

Для Американців, котрі оплядали нашу виставу і нею любувались, рішила наша громада, що ґрупується біля укр. прав. церкви, влаштувати українську вечерю. Приготуванням того бенкету занялися наші жінки. Бенкет відбувся 1-го грудня в церковній галі. Прибуло поважне число представників американських церков міста Бостону.

Молодий український адвокат, п. Д. Романів, що прибув до Америки по занятті України большевиками і тут скінчив науку права, розповів коротко про історію України, зупинившись ближче над теперішнім положенням України під окупантами. Йому ставлено багато запитів, на які дав дуже влучні відповіди.

Другим бесідником був проф. В. Штельмах. Він представив багатства української землі, а далі говорив про український культуру і про боротьбу Українців за здобуття своєї державної незалежности. Потім говорив про наші звичаї на Різдво й Великдень, що дуже зацікавило Американців, бо йому теж давали багато питань. А найбільше дивувалися тим, що тут роджений Українець може мати таке велике знання про нарід і край в Европі.

Далі говорив ще тут роджений Українець Я. Довганьчук, що признає, що багато знає про Україну тому, що читає „Свободу". Він говорив про те, звідки береться революційний рух на Україні. Бесідник є теж членом ОДВУ і нераз уже боронив українську справу при ріжних нагодах.

Потім усі удалися до церкви, де о. Желехівський розповів про наш східний обряд. За той час у ґалі українські жінки з ОДВУ і Союза Українок заставили столи. Як гості прийшли знову до ґалі, все було готове. Засіли до вечері, а при вечері пригравала оркестра проф. Ковара, Чеха, великого прихильника Українців і любителя українських пісень. Предсідниця, пані Кімбел, зложила подяку за смачну українську вечерю. А наша молодь з Молодечого Клюбу пописалась під проводом о. Желехівськго співом і народніми танками, що дуже подобались Американцям. Панна Софія Волощуківна відспівала сольо, яке випало дуже добре. Яких пять годин перебули Американці з нами і так їм усе припало до вподоби, що не хотіли розходитись.

Подяка належиться тим нашим жінкам і дівчатам, що варили і доносили і так гарно приняли Американців. Згадаю за такі пані як: Щука, Берберіцька, Шафринська, Кучер, Музика, Купчик. А заразом натаврувати треба тих кацапчуків, що то робили доноси до Американців на наших бесідників, як проф. Штельмаха і адв. Романова. Та ті доноси вийшли тим разом на добре, бо самі Американці переконалися, що вони брехливі.

Так нам треба далі поступати, себто вести розумну роботу і притягати Американців до нашої справи.

Н. Давискиба.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЧИ СОЮЗ ПОМАГАЄ?

Не можу вийти з дива, як чую нераз голоси: „А щож я маю з Союза?" А чейже день за днем читаємо в „Свободі" подяки за поміч, яку дістаємо від нашої організації. Хтож її дістає? Чи не ми — члени організації? Пишу ті слова не тому, що я тепер дістала за сина допомогу в сумі $35. Бо син мій лежить тяжко хорий у шпиталі вже довгий час і У. Н. Союз виплатив мені вже титулом допомоги $270. Але пишу зі щирого переконання, з мого й інших досвіду, що У. Н. Союз, де тільки може, там спішить з допомогою. І такі приміри треба представляти молоді, щоб вона справедливо думала про Союз, розуміла його значіння і до нього горнулася.

Вікторія Павчак.

РІЗДВЯНІ ДАРУНКИ ПОТРЕБУЮЧИМ.

Хто живе між нашим народом, той знає, що сумне буде це Різдво для багатьох наших громадян тут в Америці. Будуть його справляти в неогрітій хаті й серед злиднів. Щоб їх трохи поратувати, це наш обовязок. Так розуміє це положення Товариство Українських Бизнесменів у Нюарку і тому виасигнувало зі своєї каси $50 на харчі й одіння для потребуючих помочі наших громадян. А разом з тим розпочало збірку на ту поміч, звертаючись до жертводавців зі словами Того, якого народини святкуємо: „Бо я голодував, а ви дали мені їсти; мав спрагу, а ви напоїли мене; був чужинцем, а ви приняли мене; був нагий а ви зодягли мене".

Чи таке не вартувалоб повести у всіх наших громадах?

Нюарчанин.

НЕ ДАЮТЬ ПРОПАДАТИ УКРАЇНСЬКИМ ІМЕНАМ.

Треба дати свідомішій частині нашої тут родженої молоді велике признання за те, що вона розпочала дуже добру акцію. А то вишукує між американськими спортовцями тих, що мають українські імена, або й тих, що позміновували імена, а походять з українського роду. Вона вдаряє в американській пресі тих, що свідомо цураються свого походження і зачисляють себе до інших національностей, або боронить українське походження тих, що у своїй національній несвідомости самі не знають, з якого вони походять народу.

В залученню пересилаю для вжитку в „Юкраїнієн Віклі" дискусію на ту тему, яку повів п. Я. Матковський в „Дейлі Нюз" (Филаделфія, 15 грудня 1934) в справі спортовця С. Пінкури, якого зачислено до дружини як Італійця. Американська газета дала широке місце на заперечення цього факту і на ствердження, що в Честер, Па., живе яких 14 осіб з рідні Пінкури, всі Українці. Тепер ще хіба лишається самому п. Пінкурі заявити, що він є Українцем, а не Італійцем.

Спорт відграє в американським житті велику ролю. Тому не диво, що таку пильну увагу звертають тут на спортовців, а разом з тим і на те, з якого роду вони походять. Наша молодь робить дійсно дуже добре діло, коли так уважно слідкує за українськими спортовцями в американськім спорті.

Т. Федусь.

Пан із міста (до селянина): Щож, дядьку, вдоволені ви? Цього року паде досить дощів, правда?

Селянин: Одначе не забагато. На поле мого сусіди паде більше дощу ніж на моє!

Пан із міста: А знаєте, дядьку, що то цікаве! Таж сусідове поле зараз біля вашого, тож як це може бути?

Селянин: Чому не моглоб бути? Мій сусід має тричі стільки поля що я!

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Балтімор, Мд. У доповненню спису жертводавців з Листопадового Свята: Ю. Скочиляс $1, Й. Накрийко $1.

В аптиці.

Гість (до панночки, що обслуговує гостей в аптиці): — Прошу мені дати за двадцять центів мяткового чаю.

Панночка: — Можу вам дати лише мятку, чаю ні, чай хіба самі собі зварите.

Гість: — Добре, та прошу іще бзового чаю.

Панночка: — Знову ця сама помилка. Можу вам дати цвіту бзини, ви вже самі проготовите з нього чай. Чим іще можу служити?

Гість: Ще прошу грудного чаю...

Панночка (вже не поправляла).

М. Костишин.

ЧЕРВОНА КАТАНКА

(З казкового світа).

Були два ґазди заможні.
Добре дбали про дітей,
Виховали, як годиться,
Посаг зладили не злий.

Повінчали молодята,
Як закон велить для нас,
Ще й хутір дали хороший,
Хай ґаздують в Божий час,

Дні пливли як із водою,
В них добуток все зростав:
Що в селі, хто жив, в ту хвилю
Їхній приклад кождий брав.

Вже два роки добігало,
В слід за ними чорт ходив;
Хоч він ставив свої сіти,
Ні одного не зловив.

Утомився до нестями,
Бо два роки це не жарт!
От, нічого не зробити,
Що за чорт він, що він варт?

Стільки часу змарнувати,
І способу не знайти:
„Певно, каже, хтось незручно
Мене мусів перейти".

Сів під тином тай думає,
Чому діло не ведесь...
Зажурився: стид і ганьба,
Як втікати ще прийдесь.

Щож Люципер йому скаже?
Прожене на сто вітрів...
З люти сльози закрутились,
Від плачу аж заревів...

В цю пору старенька баба
Шкандибала здовж селом;
Налягаючи на ногу,
Підпиралась костуром.

Чує плач з страшним докором,
Підійшла вона під тин.
Заглядає, хто там плаче,
А то плаче бісів син.

„Що за лихо тут з тобою?
Чого плачеш? Схаменись!"
„Неудача. Он той хутір
Біля скруту: Подивись!

„Другий рік при ньому ходжу,
Ставив сіти, та дарма!
Проходив я свої ноги —
Щастя все нема й нема".

Стара слухала уважно,
Нахилилася при нім;
Шепче в ухо: „Не журися!
Я поможу тобі в тім.

„Тільки в торг не заводися!
Скажи: що мені даси?...
„Дам катаночку червону,
Лиш ти слова додержи".

„Згода, згода! — стара каже —
Торгуватись не буду;
Заспокійся: я для тебе
Зроблю ласку й там зайду.

„Памятай же, щоб ти часом
Не сказився, не збрехав!
Як зароблю я катанку,
Щоб ти певно мені дав!"

„Я прирік, тож слово певне;
Ти як слід своє держи:
Поки сонце ще високо,
За ділом в хутір біжи".

Попрощалась стара баба,
Мовчки пішла здовж селом;
Налягаючи на ногу,
Підпиралась костуром.

По дорозі міркувала,
Як почати це діло:
„Булоб добре, щоб в цю хвилю
Ґазди вдома не було,

Тільки сама молодиця.
Обійдуся з нею так...
Сам чортяка застидаєсь,
Що ходив як той дурак".

Прийшла в хутір, оглядалась
Тай міркує щось собі...
З хати вийшла молодиця,
Привиталися обі.

„Ах, бабусю, ви втомились!
Певно ноги болять вас?
Ходіть в хату, погощу вас,
Відпічнете хвилю в нас".

„Спасибі за добре слово...
Мені, доню, в дім пора,
Нема часу гостюватись,
Вечір близько, я стара.

„От я дивлюся на тебе
Тай думаю про свій вік.
Ех, минуло, все пропало...
Чи вдома твій чоловік?"

Молодиця спаленіла,
Поглянула в стару тінь,
Ледви чутно прошептала:
„Десь грабкує він ячмінь".

„Добре, доню, що не вдома,
Ліпше буде і тобі...
Сядьмо в цьому холодочку,
Побалакаєм собі".

„Ох, бабусю! Дуже радо,
Бо не вкучиться мені.
Я принесу тут лавчину,
Сядем в тіни, при вікні".

Метнулася молодиця,
В душі був переполох;
Ось лавчина. Стара сіла
Тай зітхнула: „Ох, ох, ох,

„Ви кохаєтесь, я знаю...
Хай зло в камені проспить —
Не бажаю злого... Але
Небезпека вам грозить!...

„Давно нишпорять всі люди,
Кождий завидує вам,
Що тут згода, спокій, щастя,
Словом: живесь, як панам.

„В тім я, доню, досвід маю
На старечому віку...
Щоби часом хто не врік вас,
А на це нема ліку.

„Бо ненависть запанує,
Ввесь добуток розплинесь;
З ним пропаде ваше щастя,
Більш ніколи не всміхнесь".

Молодиця з жаху зблідла
Тай в стару вліпила зір,
Мов прикута, а за серце
Гейби рвав страшний докір.

Силкувалася до слова,
Страх за горло мов стискав;
Поглядала на старуху,
Язик ледви белькотав...

„Бабусенько, голубонько,
Дай порадоньку мені!
Біджени отсі страхіття,
Розпучливі дні сумні".

„Не журися, моя доню,
Я пораду тобі дам...
Скажи мені: де муж косить?
Тай чи в полі тільки сам?"

„Сам, бабусю, сам, голубко...
Ох, як лячно мені тут!
Бабусенько... Скажіть слово,
Чей думки злі відійдуть".

„Не журися, моя доню,
Все мов з вітром відійде.
Твому горю я поможу!...
Де муж косить, скажи, де?"

„Він десь косить за ланами,
Троє гоней лиш від нас.
При горбочку наша нива...
Ох, чи вернесь він на час?"

„Заспокійся, моя доню,
Гаразд буде, не журись!
Він, як завше, в дім повернесь,
Лиш ти добре придивись.

„Як в гуморі лихім буде,
Про причину не питай:
Тільки зробиш те, що скажу,
Обережно — памятай!

„Він, як піде на спочинок,
Знай, по втомі він заспить.
Візьми ніж, зроби ним тричі,
Як потреба вже велить.

„Підійди з ножем до нього,
Тихцем вгору підіймай,
Держи його просто серця,
В той момент зло виклинай.

„Зробиш тричі, відвернися,
Доню, вже гаразд буде:
Як довго ще будеш жити,
Зло до хати не прийде.

„Муж проспиться, здоров встане,
Знов пригорне, як колись,
Завше в хаті буде згода,
Тільки, доню, не журись!

„Вже ніхто вам зла не вчинить,
Ти спокійно проживеш,
Таким чином своє щастя
Ти на старість збережеш.

„Прощавай же! Час в дорогу,
Здоровенька, доню, будь.
Памятай на обережність,
Як робити — не забудь!"

Сама встала, захиталась,
Тай поплелася селом;
Налягаючи на ногу,
Підпиралась костуром.

— — — — — — —

Вже на південь сонце стало,
Панував рух тут і там.
Сміхи й жарти розлягались,
Ґазда мовчки косив сам.

Що косою раз потягне,
Серце в нього защемить.
Щира думка сизим орлом
До дружини в дім летить.

Аж негайно хтось позаду
Кличе: „Боже помагай!
Гарно жниво зародило,
Буде білий коровай".

Ґазда глянув позад себе
Тай з досади відповів:
„Дай Боже й вам!" Тай бурмоче:
Хто це чудо тут привів?

Стара ближче приступила,
Вже береться за діло:
„Як живесь вам? Чи часами
У вас сварки не було?"

Подививсь ґазда сердито
Тай рукою ще махнув...
„Щезай, бідо, з очей моїх!"
Знов косою потягнув.

Стара своє тарахкоче.
Каже: „Слухай! Це не жарт!
За добро твоє до жінки
В неї ти ніщо не варт.

„Я все знаю, що де діесь,
Ось тому приходжу тут.
Як не вчиниш, що я скажу,
Злобні руки тебе вбють!"

Ґазда глянув у трівозі,
Тай питає: „Хтож ти є?"
„Досить з тебе, що я кажу:
Ти ратуй життя своє.

„Твоя жінка є зрадлива,
Прагне пити твою кров.
Задумала тебе вбити,
Ну — і замуж вийти знов.

„Я прийшла тобі сказати:
Обережним, сину, будь!
В цюю ніч, як заснеш твердо,
Ніж прошиє твою грудь.

„Однак, сину, не страхайся,
Будь відважний, в дім вертай,
Зайди мовчки у світлицю,
Мов з утоми, ти лягай.

„За хвилину удавай лиш,
Що ти смачно уже спиш:
Тоді жінку біля себе
З ножем, зрадницю, узриш.

„Як ніж гострий вгору здійме,
Щоб він в серце утопивсь:
Памятай! Щоб ти часом
Не запізно пробудивсь!...

„Знай в брехні я не кохаюсь,
Бо до неї я стара.
Прощавай же! Вечір близько,
Мені в дім уже пора"...

Обернулась стара баба,
Усміхнулась, мов в докір...
Чорт катанку мусить дати,
Як зайде в новий хутір.

Ех! Тай спустить довгі вуха,
Як почує новину:
Що ґазда там стане бити
Молоденьку дружину.

Певно з лютости сказиться,
Що два роки змарнував,
Як людей на зло привести,
Він способу не дібрав...

Так ідучи, стара баба,
Бурмотіла попід ніс...
А ґазда ломив лиш руки,
З жалю мало що не тріс.

В серці тисло щось боляче,
Мов жаром пекло його.
Він питав себе журливо:
Чого в дім іти, чого?

Так стоячи у задумі,
Тільки піт з чола обтер.
„Що вже буде, те і буде,
Я у дім піду тепер".

Підняв косу, зітхнув важко:
Божа воля хай буде!
Хоч дзвенять слова старої,
Він відважно в дім іде.

От городець, хутір пишний
Ще здалека мерехтить.
В його серці наче хмара
Гураґаном вже летить.

От ворота, а за ними
Чорний Бурко простягнувсь,
Там весело заржав коник,
Хутір гейби усміхнувсь.

Двері в хаті відчинились,
Жінка витати його біжить.
Усміхнулась, пригорнулась...
Муж понурий лиш мовчить.

Здіймив косу, ставить в клуню.
Не жартує, як колись.
Іде мовчки до світлиці,
Ніби втомлений кладесь.

Жінка ладить вечеряти...
Він в думках лиш потонув.
За хвилину став хропіти,
Удаючи, що заснув...

Жінка кругом оглянулась,
Ніж хватила, вже іде...
По приказу, зло від хати
Виклинати вже буде.

Тільки ніж вгору піднесла,
А муж очі отворив,
Мов в горячці, божевільно,
Ніж з рукою він схватив.

Мов той звір, зриваєсь з ліжка,
В серці стогне лютий гнів.
Затис пястук і у люті
На всю губу заревів:

„Так, проклята?! Вбити хочеш?
Хочеш пити мою кров?
Остогид я вже для тебе,
Замуж вийти прагнеш знов?

„Ти гадюко! Душогубко!
Твою зраду я знайшов.
Ти лестилась, як собака,
Як до дому я прийшов.

„Підлеститись? стати катом?
Посміхатись з моїх мук?
Змія! Стрівай! Твоя кара
Не вирветься з правди рук!

„Суд осудить справедливо
За ганебний твій злочин:
Нема милости й не буде
Благородних тут причин".

Жінка клялась, та благала,
І ридала, як дитя.
Муж лиш люто відповів їй,
Що пропаще їх життя.

— — — — — — —

Вже дружину в суд забрали,
Починають вже судить:
За ганебний її промах
На кострі живцем спалить.

Засуд смерти підписали,
Вже приладили костир.
Ось за хвилю розпічнеться
Тут чортівський гучний пир.

Вже вогонь тут розкладають,
В ньому жінка пропаде...
В цю пору старенька баба
З костуром собі іде.

Нараз страшно зашуміло,
Мов би вдарив ясний грім,
Що від шуму, стуку, ґуку,
Заступило вуха всім.

З жахом кождий приглядався:
Чи то буде страшний суд?...
Але в шумі чути голос:
„Ви попали в страшний блуд!"

„Отся жінка є невинна!
Спалите, гріхом буде...
Це вина старої баби,
Що з костуром ось іде.

„Розвяжіть цю молодицю.
Суд неправно засудив:
Нехай кару відбуває,
Хто на неї заслужив"...

Знов затихло, знов замовкло,
На кострі вогонь палав,
Роздіймив огнисту пащу,
На жертву свою чекав...

На клич кинулись до баби,
Стара юрбі піддалась.
В одній хвилі, мов гадюка,
На огні вже простяглась.

Чорт здалека приглядався
З тої радости гуляв;
Вже не плакав, лиш сміявся,
Старій бабі дорікав.

„Катаночку червоненьку
Заробила ти собі.
Прибирайся, загрівайся,
Хай тепло буде тобі"..

— — — — — — —

Так воно по світі діесь:
Що ненависть, чи то гнів,
Одна баба скорше зробить,
Що не вдялиб сто чортів.

ПРОТОКОЛ

З НАРАД РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ОБЕДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ.

Річні наради відбулися в суботу, 27-го жовтня 1934, в салі засідань Українського Народнього Союзу під ч. 83 Ґренд Ст., Джерзи Сіти, Н. Дж.

(2)

Д-р Волод. Ґалан хоче звернути увагу на практичний бік справи для приєднання молоді. До цього потрібні: 1. Єдність української преси; 2. Свідоме наладнання церковних відносин. Дотеперішні непорозуміння між церковними таборами доводять до божевілля. Ненавість груп відганяє молодь від української справи; 3. Організація українських горожанських клюбів є подекуди випливом вузького особистого бизнесу і тому вона не може сповнити наміченої ролі серед української молоді. Таке поставлення справи, що горожанські організації мають служити як засіб дістати позицію платного виборчого наганяча, є хиба скандалом. Муситься щось конечно зробити, щоб горожанські клюби робили ідейну працю.

Дел. Грибівський: Я твердую, що ця справа є криком у порожнечу. Край дивиться на еміґрацію під кутом добуття грошевої допомоги. Єдина націоналістична ідея змагає до цього, щоб злучити еміґрацію ідеольогічно зі старим краєм. Таких важних справ, про які тут мова, не дасться розвязати окремо, а вирішення цілого комплексу справ. В краю нема з ким говорити і лише революційна група є єдиною, що може ідеольогічно впливати на тутешню молодь. Інакше шкода енергії. Революція не є відокремленою від усього громадянського життя. Вона є тісно звязана з економічними та освітними установами.

Д-р Мишуга: Не можна ставити справи так, як ви її поставили. Ви представляєте революційну групу, як одиноку в краю, яку треба визнати, а добро справи, як і сентимент української іміґрації, звертають увагу теж і на цілу низку культурних та економічних справ, що їх треба наладнати з тими, що ведуть ту працю в краю і з якими мусимо порозуміватись. Якщо має бути в Америці захований інтерес для краю, то мусить бути постійне порозуміння з краєм. Край сам мусить переродитись. Молодь, яка тут приходить до слова, не розуміє, не може зрозуміти і не хоче розуміти нашої боротьби в Америці, а не то в краю.

Грибівський: Ваші інтенції шкідливі. Ви викривлюєте ідею. Нехай розділиться громадянство на опорнуністів і революціонерів, тоді можна буде йти ясним шляхом. А так ви замазуєте лице і підтримуєте дальше баламуту. Ми мусіли тероризувати їх 8 літ, щоб їх навести на правдивий шлях, а тепер показується, що це було шкідливим. Ліпше було пустити їх їхнім шляхом.

Ревюк: Ви говорите 8 літ, а ми хотіли6 раз поговорити, щоб переконатися, чи воно так є.

Скоцко: Коли є пропонований зізд для ратунку молоді, то нехай молодь побачить ту западню.

Д-р Ґалан: Несправедливо називати опортуністами всіх, хто не приєднується активно до революції. Це справа тактики в даному моменті.

Грибівський: Іде про те, щоб нас втягнути в цілий орґанізм, а тоді ми мусимо поставити вартости не реальні, а моральні. Задовольнитись уступками деморалізує визвільний рух. Людей, що стоять тепер на чільних становищах, не можна утотожнювати з проводом нації, бо провід є деінде.

Роман Слободян: Все, що тут говорено, мене дотикає. В рефератах представлено стільки програмових справ, а ми вчепилися лиш одної революції, яка не є на денному порядку наших нарад. Революція це релігія, а ми маємо біжучі справи, бо життя є життям. Якби це були збори революційної організації, тоді булаб рація вести таку широку дискусію. Ми вже мали приклад на релігійних дискусіях і бачимо, до чого те все довело. Таксамо і з дискусії про якусь отаку нову „релігію" вирине хиба нова шкода. Адже є ще інші люди, що теж журяться народньою справою і за неї терплять, то треба і з ними рахуватись. Отже перейдім до практичних завдань та кінчім дискусію.

Після вичерпання листи всіх промовців дискусію покінчено. На внесок д-ра В. Ґалана принято прочитані реферати з резолюціями і зі звітом фінансовим (Д. Галичина, як фінансового секретаря, і М. Данильченка, як скарбника), після чого іменем контрольної комісії д-р Демидчук поставив внесок на ухвалення повного довір'я урядови за його працю в минулому році. Внесок принято одноголосно.

З черги наступив **реферат д-ра В. Ґалана** про військовий рух молоді. (Цей реферат був видрукуваний у „Свободі", ч. 271).

В дискусії над цим рефератом поставив **Е. Скоцко** питання: 1. який є спосіб практичного реалізування справи? 2. Які можуть бути висліди такої праці? 3. Як виглядалаб організація вишколу?

Д-р Мишуга: Це є справи детайлічні і їх належалоб передати до обрібки фаховим людям. Нас настільки ця справа тут інтересує, щоб переконатися, чи це фантазія, чи дійсність. Отже реферат може бути підставою для рішення, чи треба брати цю справу загалом під розвагу.

Д. Галичин: Не бачу можливости, як це перевести в життя, коли не знаємо, чи дійсно дістанемо штабових офіцирів до науки. Крім цього учні мусять мати високу інтелігенцію і мати відповідні підготові студії. Бувші старшини не знають нової техніки і, з малими вимками, також не надаються до таких завдань, які вириняють під пору.

В. Малевич: Не вірю в вишкіл старшин, хиба в американських військових школах.

Грибівський: На рідній землі йде рух. Еміграція не претендує на активну участь, а хоче приготовляти штаб для ведення операцій, очевидно на рідній землі. Тут є прірва між ідеольогією. Коли американські Українці хочуть бути активними, тоді вони можуть бути лише експозитурою. Технічну підготовку може переводити лише революційна організація, інакше буде розріз з нами. Крім того це не буде однородний елемент.

Шумейко: Наша молодь почала виявляти інтерес до Обєднання. Тимчасом тут виринули спрати, про котрі молодь не має поняття. Виринає питання, чи це буде інтересувати молодь. Я пригадую, що треба більше часу присвятити для обговорення організації молоді.

М. Мурашко: Що зробите з ґен. штабом, як уже буде вишколений? До краю його не пустять. Наша молодь в Америці про вишкіл военний не думає, бо молодь взагалі не думає про війну. Обєднання не має обовязку підтримувати таку справу хочби тому, що американська держава не дозволить організувати в себе армію проти іншої держави, з якою вона в приязних відносинах. Отже шкода часу на таку дискусію.

Д-р Ґалан: Наша ціла нація була проти війни до 1914 р., а потім змінила становище під впливом відносин. Отже й тепер може прийти така хвилина, що треба буде практично розбирати военну штуку. Я раджу віддати це в цілости Стрілецькій Громаді до вирішення й оброблення. Не шкодить мати технічне вишколення, хочби навіть і не брати участи в операціях. В нас наше мильне поняття про польо жовніра. А я раджу нашим хлопцям в Америці вступати до армії і практично заправлятися до твердого життя. Поза армією ми багато тут можемо такого зробити, чого не можна зробити в Европі, або в рідному краю.

Д-р Мишуга: Приняти пропозицію як важливу.

В голосуванні принято так, як поставлено референтом.

Інж. Володимир Семенина виголошує реферат про летництво.

Д-р Мишуга радить приняти внесок референта і передати реферат до розгляду Стрілецькій Громаді. Принято одноголосно.

Проф. Роман Придаткевич: читає реферат музично-організаційний.

Д-р Мишуга радить приняти реферат і резолюції. Принято.

Реферат **М. Данильченка** про земельний рух і можливість колонізації фармерської серед Українців у Злучених Державах. Надіється допомоги уряду в часі „Нової Доби" Рузвелта. Ставить резолюцію, яку принято одноголосно.

На тім покінчено програму нарад. У вільних внесках принято директиви для уряду Обєднання: а) У справі святкування 100-літньої річниці народин Юрія Федьковича; б) У справі висилки протесту проти зорганізованого голоду в совєтській Україні до департаменту стейту. в) Такий самий протест до Ліги Націй; г) Вислати д-ру Мотті в Швайцарії признання за його становище в справі допущення Совєтів до Ліги Націй.

Наради покінчено в год. 8-мій вечором відспіванням національного гимну.

Д-р Семен Демидчук,
секретар річного засідання.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ВОДЕРВІЛТ, Н. Й.

Матерям Біласа й Данилишина.

Дня 16-го грудня відбулися збори Українського Жіночого Клюбу, а по зборах члениці мали забаву. При тій забаві не забули також про рідний край, і на зазив п. Еви Урбан зложили дрібними датками $4 для матерей Біласа й Данилишина. Жертву переслано через Обєднання.

Члениця.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.

На інвалідів.

На річних зборах тов. ім. Т. Шевченка, відділу 73 У. Н. Союза, зібрано на інвалідів $18, і переслано ту жертву через Обєднання. Жертву зложили: з товариської каси висиґнувано $10, Гр. Болюк, Гр. Бойко, Ст. Сорочка, Й. Мартиневич і М. Свідер по $1; І. Витязь, А. Сидор, Н. Костів, М. Витязь по 50 центів, з дрібними датками $1.10.

М. Свідер.

БЕРДФОРД, ПА.

На Рідну Школу.

Гром. М. Демчина переслав $2 через Обєднання на Рідну Школу.

ТОЛІДО, О.

Коляда на край.

Замісць святочних желань переслано до Обєднання $6, а то по $3 на Рідну Школу і на визвольну боротьбу.

М. і І. Тарановські.

ВУСТЕР, МАСС.

На народні потреби.

З нагоди наближаючоїся коляди переслано від себе до Обєднання $10 на народні потреби та призначую по $2.50 на Рідну Школу, інвалідів, визвольну боротьбу і політичних вязнів.

Йосиф Зазуляк.

ҐВАЙТСТОН, Л. АЙ., Н. Й.

Матерям Біласа й Данилишина.

Союз Українок відділ 43 висиґнував на повищу ціль зі своєї каси $5, та переслав ті гроші через Обєднання.

М. Бріян.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 234, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться у вівторок, 1-го січня, точно в годині 3-тій пополудні, в У. Н. Домі, 214-216 Фултон вул. Проситься всіх членів прибути на означений час. На порядку дня: полагодження недокінчених справ, справоздання урядників і контр. комісії та вибір уряду на 1935 рік. — В. Вітушинський, предс.; М. Генега, кас.; К.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 209, повідомляє членів, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 29-го грудня, в годині 7-мій ввечір, в гали церковній. Проситься членів прибути на означений час. На тім мітінґу буде вибір уряду на 1935 рік і справоздання уряду. Напоминається довгуючих членів, щоби прийшли на мітінґ і вирівнали свій довг, бо інакше будуть суспендовані. — Й. Гінда, предс.; І. Лукашкевич, секр.; С. Ярощак, касієр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Українське Тов. Січ, від. 282, повідомляє членів і члениць, що річні збори відбудуться в неділю, 30-го грудня, в годині 2-гій пополудні, в У. Н. Домі, 1317 В. Фест вул. Довгуючі члени мають вирівнати свої вкладки перед зборами, бо в противнім разі будуть позбавлені голосу. — І. Пігуляк, предс.; М. Малімон, секр.; Т. Панасишин, касієр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться 1-го грудня (на латинський Новий Рік), в годині 10-ій рано. На порядку дня справоздання за цілий 1934 рік. Напоминається довгуючих членів, щоби сповнили свій довг, бо інакше будуть суспендовані. Будемо приймати нових членів без вступного і без плачення лікаря. — А. Скоцинець, предс.; П. Клебан, кас.; І. Маркович, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться 1-го січня (на латинський Новий Рік), в годині 10-тій рано. Проситься всіх членів прибути на збори, бо буде звіт контр. комісії і урядників за цілий рік і вибір уряду на 1935 рік. — Тимко Кальмук.

КЛІВЛЕНД, О. Сестр. Неп. Зач. Пр. Діви Марії, від. 112, подає до відома всім своїм членицям, що річні збори відбудуться 1-го січня (на амер. Новий Рік), в годині 1-шій пополудні, в гали церковній на Калидж вул. Проситься всіх члениць прибути на ці збори, бо буде справоздання контролі за цілий рік і вибір уряду на 1935 рік. Хто ще не змінив своєї грамоти, нехай принесе стару грамоту на мітінґ і змінить. — Анна Проців, предс.; Катерина Габрівська, секр.; Ева Лялік, кас.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Запорозька Січ, від. 251, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться у вівторок, на латинський Новий Рік, в школі парохіяльній, в годині 1-шій пополудні. Буде справоздання за цілий рік і вибір уряду на 1935 рік. — Василь Козир, предс.; Микола Страп, секр.

МАЙНЕРСВІЛ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 78, повідомляє, що важний мітінґ відбудеться 1-го січня, в годині 11:30 перед полуднем. Проситься всіх членів явитись на цей мітінґ і вирівнати свої місячні вкладки. Неприявний на тім мітінґу член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Теодор Стеців, предс.; Гр. Дронюк, кас.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН.

(154)

Сесил Роджер знаходився яких сто ярдів від свого літака. У тій хвилі Нумабо, начальник Вамабів, вискочив із засідки та повів своїх вояків на білого чоловіка. Молодий Анґлієць не мав навіть поняття про небезпеку.

Він учув хор диких окриків. Обернувшися, побачив громадку чорних, голих вояків, що бігли на нього. Він скоро зорієнтувався, що вони відтяли його від його літака та що вони йому ворожі.

Тяжко узброєні в списи, луки й стріли, вони могли дігнати його, не дивлячися на його револьвер. Нумабо вів і поручник змірився до нього. На своє нещастя він хибив.

Якби він був уцілив вожда, то був би розігнав напасників. Та куля вдарила одного вояка, а як він упав з криком на землю, інші трохи подались. Але на нещастя Сесила вони бігли до літака. Отже вони все ще відтинали йому втечу.

КНИЖКА ДО СПАННЯ.

Єронім Карданус, славний італійський математик, медик і фільософ, мав повість, над якою все заснув, як лише взявся її читати. Тому любив дуже цю „книжку та „живав" її, коли потребував того. Заголовок цієї книжки: „Поліфілі Гипнеротомахія" (Поліфілія — боротьба сну з коханиям). Автор книжки: Франц Кольона. Хоч титул книжки латинський, всеж повість написана італійською мовою, або радше специяльною мовою, з мішаниною грецьких, латинських і льомбардських слів, а навіть гебрейських, арабських і халдейських. Перше видання цієї повісти вийшло 1499. року в Венеції, а перший переклад французькою мовою появився в 1546. році в Парижі. І в пізніших століттях були „книжки до спання" і не при одній книжці з наших днів дуже легко всну ти. А хто зна, чи Поліфілій, як узявся писати згадану книжку, не поставив собі за ціль її: спання?